

Na osnovu člana IV.4.a) Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine na sjednici Doma naroda, održanoj 20. decembra 2001. godine, i sjednici Predstavničkog doma, održanoj 12. februara 2002. godine, usvojila je

**ZAKON
O DEMINIRANJU U BOSNI I HERCEGOVINI**

(„Službeni glasnik BiH“, broj 5/02)

I - OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

1. Ovim zakonom uređuje se organizaciona struktura za uklanjanje i izviđanje mina i neeksplozivnih ubojitih sredstava (u daljem tekstu: deminiranje) na području Bosne i Hercegovine, utvrđuju tijela nadležna za provođenje deminiranja, prava i obaveze osoba koje obavljaju poslove deminiranja te nadzor nad provođenjem ovog zakona.

2. Pod deminiranjem, u smislu ovog zakona, ne smatra se:

a) uklanjanje neeksplozivnih improviziranih diverzantsko-terorističkih naprava koje su predmet krivičnog djela ili prekršaja i spadaju u isključivu nadležnost organa unutarnjih poslova;

b) specifične potrebe vojske entiteta u postupku uklanjanja i uništavanja upotrijebljenih, a neeksplozivnih ubojitih sredstava za vrijeme i poslije obuke i vježbi njenih pripadnika, zaliha kojima je istekao rok upotrebe;

c) uklanjanje škarta u procesu proizvodnje naoružanja i vojne opreme, repromaterijala u procesu proizvodnje i proizvoda na zalihama sa istekom roka upotrebe.

Član 2.

1. Poslovi deminiranja, u smislu ovog zakona, značajni su za sigurnost Bosne i Hercegovine i zaštitu životne okoline i zdravlja.

2. Osiguranje uslova za izvršenje dugoročnog zadatka deminiranja u nadležnosti je vlasti Bosne i Hercegovine i vlasti entiteta.

II - STRUKTURA DEMINIRANJA U BOSNI I HERCEGOVINI

Član 3.

Organizaciona struktura deminiranja u Bosni i Hercegovini sastojat će se od tijela na nivou Bosne i Hercegovine, na nivou entiteta i na međunarodnom nivou.

A. TIJELA NA NIVOU BOSNE I HERCEGOVINE

1. Komisija za deminiranje u Bosni i Hercegovini

Član 4.

1. U svrhu izvršenja dugoročnog zadatka deminiranja u Bosni i Hercegovini osniva se Komisija za deminiranje u Bosni i Hercegovini (u daljem tekstu: Komisija), kao centralno tijelo za poslove deminiranja, koju odlukom osniva Vijeće ministara Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Vijeće ministara), utvrđuje njen djelokrug rada i način finansiranja.

2. Komisija je u sastavu Ministarstva civilnih poslova i komunikacija i za svoj rad odgovara ovom ministarstvu.

Član 5.

1. Komisija se sastoji od tri člana koja, posebnom odlukom, imenuje Vijeće ministara iz reda zaposlenih radnika Vijeća ministara.

2. Članove Komisije bira Vijeće ministara na period od dvije godine.
3. Članovi Komisije imenuju se iz tri konstitutivna naroda na prijedlog ministra i dva zamjenika ministra civilnih poslova i komunikacija.
4. Komisija se sastaje najmanje jedanput mjesečno.

Član 6.

Komisija će izvršavati sljedeće zadatke:

- a) predstavljati Bosnu i Hercegovinu na svim konferencijama, domaćim i međunarodnim, koje se odnose na akcije protiv mina, a naročito u međunarodnoj kampanji za zabranu kopnenih mina, te na stručnim konferencijama;
- b) odobravati Standarde za uklanjanje mina i neeksplozivnih ubojnih sredstava (u daljem tekstu: NUS) u Bosni i Hercegovini (u daljem tekstu: Standardi BiH);
- c) predlagati kvalifikovane i kompetentne kandidate za mjesta direktora, pomoćnika direktora BHMAC-a i šefa finansija koje imenuje Vijeće ministara;
- d) na prijedlog direktora, odobravati interne propise za rad Centra za uklanjanje mina u Bosni i Hercegovini (u daljem tekstu: BHMAC-a);
- e) poboljšavati saradnju između Federacije Bosne i Hercegovine i Republike Srpske;
- f) podnositi izvještaj Vijeću ministara i redovno obavještavati Odbor donatora o aktivnostima Komisije, kao i napretku operacija deminiranja, u skladu sa izvještajima koje dostavi Centar za uklanjanje mina;
- g) obavljati i druge poslove u skladu s odlukom o osnivanju Komisije.

Član 7.

Komisija će, u saradnji s Odborom donatora, koji se sastoji od Misije Ujedinjenih naroda (u daljem tekstu: UNDP), Ureda Visokog predstavnika (u daljem tekstu: OHR) i drugih donatora, organizirati strukturu koja će usmjeravati sredstva za uklanjanje mina i omogućiti BHMAC-u da obavlja obimne i efikasne operacije humanitarnog uklanjanja mina.

2. Centar za uklanjanje mina u Bosni i Hercegovini

Član 8.

1. Kao stručna služba Komisije osnovat će se Centar za uklanjanje mina u Bosni i Hercegovini (u daljem tekstu: BHMAC).
2. BHMAC osniva odlukom Vijeće ministara Bosne i Hercegovine i utvrđuje njegovu organizaciju kao i funkcije koje će vršiti u ime Komisije.
3. BHMAC ima urede u Banjoj Luci i Sarajevu, koji za svoj rad odgovaraju BHMAC-u.
4. BHMAC može privremeno formirati i regionalne urede ako se za to ukaže potreba.

Član 9.

U ime Komisije BHMAC će obavljati sljedeće zadatke:

- a) održavati i voditi centralnu bazu podataka o minskim poljima i kapacitete za mape;
- b) predlagati tehničke i sigurnosne standarde kao i standarde kvaliteta obavljenog posla za operacije deminiranja i predlagati certifikate na odobrenje Komisiji;
- c) pregledati dokaze o kvalifikovanosti međunarodnih i domaćih firmi za deminiranje za njihovu akreditaciju, koju će odobriti Komisija;
- d) predlagati standarde za obuku koju će odobriti Komisija, te pratiti i izvještavati o njihovom provođenju;
- e) pripremati prijedloge za rad na deminiranju područja koja su na međuentitetskoj liniji razgraničenja, koje će odobriti Komisija;

- f) pripremati planove rada i budžete za svoje aktivnosti, kao i izvještaje i obračune, koje će odobriti Komisija i nakon toga dostaviti Odboru donatora;
- g) obavljati i druge poslove u skladu s aktom o osnivanju.

Član 10.

Nadzor nad radom BHMACH-a vrši Komisija.

Član 11.

Uredi BHMACH-a obavljat će sljedeće zadatke:

- a) voditi operacije upoznavanja s minama, obilježavanja mina, izviđanja i uklanjanja mina (u skladu s tehničkim standardima odobrenim od Komisije i koristeći se postojećom civilnom ekspertizom u strukturama unutar entitetskih vlada);
- b) osigurati podatke za centralnu bazu podataka o minskim poljima;
- c) koordinirati aktivnosti na deminiranju s drugim operativnim agencijama, vodeći računa da se one bave odobrenim prioritetima i da rade u skladu s odobrenim standardima;
- d) pripremati prijedloge prioriteta za operacije deminiranja i izdavati radne zadatke u toku operacija deminiranja; vršiti inspekciju, te, nakon završetka zadatka, vršiti analizu kontrole kvaliteta i predlagati izdavanje certifikata o izvršenoj kontroli kvaliteta očišćenih površina;
- e) predlagati listu prioriteta zadataka vladi entiteta;
- f) pripremati planove rada, budžet, izvještaje i obračune za prezentaciju vladi entiteta, BHMACH-u, Komisiji i Odboru donatora;
- g) obavljati druge zadatke u skladu s aktom o osnivanju.

B. ENTITETSKA TIJELA

Član 12.

Vlade entiteta ustanovit će tijela koja će omogućiti da se blagovremeno i na efikasan način:

- a) odlučuje, u dogovoru s donatorima i Odborom donatora, o raspodjeli sredstava koja će biti stavljena na raspolaganje vladama entiteta;
- b) predlaže program prioriteta za prezentaciju Odboru donatora.

2. Civilna zaštita

Član 13.

Entitetske vlade će, u skladu sa zakonom i drugim propisima, osigurati nadležnosti i odgovornosti Civilne zaštite u poslovima deminiranja u skladu sa Zakonom o deminiranju u Bosni i Hercegovini.

3. Vojske entiteta

Član 14.

Vojske entiteta učestvuju u poslovima deminiranja u skladu s planom deminiranja i sredstvima osiguranim za deminiranje namijenjenim vojskama entiteta.

C. MEĐUNARODNA TIJELA

1. Odbor donatora

Član 15.

- 1. Odbor donatora ustanovljava se kao tijelo koje podržava rad Komisije i BHMACH-a, a sastoji se od predstavnika UNDP-a, OHR-a i drugih donatora.
- 2. Kopredsjedavajućeg Odbora donatora imenuje Visoki predstavnik za Bosnu i Hercegovinu i UN.
- 3. Predstavnici međunarodnih organizacija i vlada, koje podržavaju program uklanjanja mina, bit će pozvani da budu članovi Odbora donatora.

4. Članovi Komisije učestvuju u radu Odbora donatora.
5. Direktor BHMAC-a, po potrebi, može biti pozvan da podnese izvještaj Odboru donatora.
6. Odbor donatora postojat će sve dok članovi budu smatrali da je to potrebno.
7. Osim Odbora donatora, mogu se uspostaviti i druga međunarodna tijela koja će učestvovati u procesu deminiranja, a što će se regulirati odgovarajućim aktima.

III - PROVOĐENJE DEMINIRANJA

Član 16.

Deminiranje područja provodi se na osnovu Plana deminiranja u Bosni i Hercegovini (u daljem tekstu: Plan) koji, na prijedlog BHMAC-a, odobrava Komisija u saradnji s Odborom donatora, a usvaja Vijeće ministara.

Član 17.

1. Plan iz člana 16. ovog zakona sadrži:

- a) podatke o područjima i građevinama u Bosni i Hercegovini ugroženim minskoeksplozivnim sredstvima;
 - b) plan raspoloživih i procjenu potrebnih kadrova za provođenje deminiranja;
 - c) podatke o materijalno-tehničkim sredstvima i opremi potrebnim za deminiranje;
 - d) procjenu o potrebnim novčanim sredstvima za provođenje Plana ;
 - e) popis područja koja je potrebno deminirati s utvrđenim rokovima deminiranja;
 - f) procjenu površine predviđene za deminiranje;
 - g) prioritete za deminiranje;
 - h) operativni plan za deminiranje;
 - i) namjenu projekta, opis projekta, opis lokacije, naziv investitora, fotografije područja i granice projekta.
2. U Planu se određuju područja ili građevine koje imaju prednost u deminiranju tako da se ta prednost iskaže u tromjesečnom, polugodišnjem, godišnjem i trogodišnjem periodu.
3. Vijeće ministara podnosi Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine godišnji izvještaj o provođenju Plana i utrošenim sredstvima.

Član 18.

Sredstva za provođenje Plana deminiranja osiguravaju se iz donatorskih sredstava, Budžeta institucija Bosne i Hercegovine i budžeta entiteta, kao i iz drugih izvora.

Član 19.

1. Poslovi deminiranja područja ili građevina određenih Planom ustupaju se komercijalnim i drugim organizacijama na osnovu provedenog javnog konkursa, koji provodi konkursna komisija, koju imenuje Komisija.
2. Izuzetno od odredbe stava 1. ovog člana poslovi deminiranja mogu se ustupiti i neposrednom pogodbom vladinim i nevladinim organizacijama kada je iz opravdanih privrednih ili sigurnosnih razloga, ili drugih razloga uslovljenih zaštitom okoline ili zdravlja ljudi, potrebno hitno deminirati određeno područje ili građevinu, ili željom donatora ili potencijalnog investitora u gradnji infrastrukture da se deminira određeno područje.
3. Komisija će donijeti pravilnik kojim će se bliže regulirati proces javnog konkursa za izbor organizacije za obavljanje poslova deminiranja.

Član 20.

Centar za uklanjanje mina neposredno provodi Plan prema uputstvu Komisije.

Član 21.

1. Poslove deminiranja područja u Bosni i Hercegovini obavljat će kvalifikovane međunarodne i domaće organizacije za deminiranje, koje su akreditovane kod BHMAC-a.

2. Na prijedlog BHMAC-a, Komisija će donijeti pravilnik kojim će se propisati uslovi neophodni za akreditaciju organizacija.

3. Organizacije, koje su dobile posao na deminiranju na konkursu, mogu izuzetno dati do 30% dobivenih poslova drugim firmama koje su akreditovane za obavljanje poslova deminiranja.

Član 22.

Organizacija za deminiranje dužna je na prostoru za deminiranje osigurati operativne aktivnosti u skladu s propisima i standardima Bosne i Hercegovine o uklanjanju mina i neeksplozivnih ubojitih sredstava.

Član 23.

Organizacije koje se bave poslovima deminiranja obavezne su izvršiti registraciju u skladu s propisima Bosne i Hercegovine, odnosno entiteta.

IV - DEMINERI

Član 24.

1. Poslove deminiranja mogu obavljati osobe koje imaju ovlaštenje za obavljanje deminiranja (u daljem tekstu: demineri).

2. Deminer može biti osoba koja:

- a) ima navršenih 18 godina života;
- b) ima najmanje srednju stručnu spremu;
- c) nije osuđena za krivično djelo protiv Bosne i Hercegovine, za krivično djelo protiv života i tijela ili protiv imovine kao i za druga krivična djela s elementom nasilja, koristoljublja i niskih pobuda;
- d) duševno, fizički i zdravstveno je sposobna, što dokazuje uvjerenjem ovlaštene zdravstvene ustanove;
- e) ima položen odgovarajući stručni ispit.

3. Ovlaštenje za obavljanje poslova deminera daje BHMAC.

Član 25.

Obuka deminera obavlja se prema Standardima BiH.

Član 26.

Deminer može vršiti poslove deminiranja, u toku dnevnog radnog vremena, najviše do pet sati.

Član 27.

1. Deminer mora, prije početka svog radnog vremena, imati neprekidan dnevni odmor od najmanje 12 sati.

2. Deminer je dužan za vrijeme obavljanja poslova deminiranja imati pri sebi ličnu deminersku knjižicu u koju se upisuju identifikacioni podaci o demineru, krvna grupa, završeni kursevi, obuka i doobuka te podaci o historiji zaposlenja.

3. Deminer je dužan deminersku knjižicu dati na uvid osobi ovlaštenoj za provođenje stručnog nadzora nad obavljanjem poslova deminiranja.

Član 28.

Deminerima se vrijeme provedeno na poslovima deminiranja priznaje u penzijski staž kao staž osiguranja u trajanju od 16 mjeseci za svaku godinu.

Član 29.

U slučaju povrede, odnosno smrti deminera pri obavljanju poslova deminiranja, deminer, odnosno članovi njegove porodice, imaju:

- a) prava iz zdravstvenog osiguranja,
- b) prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja.

Član 30.

1. Organizacija za deminiranje dužna je s osiguravajućim društvom sklopiti ugovor o životnom osiguranju svojih deminera za slučaj smrti ili ozljede uzrokovane obavljanjem poslova deminiranja i to:

- a) u slučaju smrti najmanji iznos od 100.000 KM
- b) u slučaju ozljede uzrokovane obavljanjem poslova deminiranja najmanje u iznosu od 200.000 KM.

Član 31.

Deminer ili član njegove porodice, u slučaju povrede deminera ili u slučaju smrti pri obavljanju poslova deminiranja, ima pravo na naknadu štete po općim propisima obligacionog prava.

V - STRUČNI NADZOR NAD OBAVLJANJEM POSLOVA DEMINIRANJA

Član 32.

1. Stručni nadzor nad obavljanjem poslova deminiranja obavljaju inspektori za osiguranje kvaliteta (u daljem tekstu: inspektori).

2. Inspektori su radnici BHMACH-a koji za svoj rad odgovaraju direktoru BHMACH-a.
3. Centar za uklanjanje mina daje inspektorima ovlaštenje za obavljanje poslova stručnog nadzora.
4. Direktor Centra za uklanjanje mina propisat će uslove koje moraju ispunjavati inspektori.

Član 33.

1. Tokom izvođenja radova deminiranja određenog područja ili građevine inspektori mogu svakodnevno obavljati nadzor nad efektom i stepenom deminiranja.

2. Nakon obavljenih poslova deminiranja, inspektori su dužni obaviti nadzor nad područjem i/ili građevinom koju je izvođač radova deminirao o čemu sastavljaju poseban zapisnik o stručnom nadzoru nad obavljanjem poslova deminiranja.

Član 34.

1. Ako inspektori uoče nepravilnosti u obavljanju poslova deminiranja, od izvođača radova tražit će izvođenje radova u skladu sa Standardima BiH i ugovorom, a ako su odstupanja od ugovorenog načina rada ili pravila struke takva da se ne mogu otkloniti, izvođaču radova zabranit će se dalje izvođenje radova u skladu sa Standardima BiH.

2. U slučaju iz stava 1. ovog člana, inspektor mora odmah, a najkasnije u roku od tri dana, izraditi pisano rješenje o zabrani daljih radova.

3. Protiv rješenja iz stava 2. ovog člana može se izjaviti žalba direktoru Centra za uklanjanje mina koji, povodom žalbe, mora donijeti odluku u roku od tri dana.

4. Žalba iz stava 3. ovog člana ne odgađa izvršenje rješenja.

5. U slučaju velike nepravilnosti ili ozbiljnog kršenja zakona ili standarda BHMACH-a, izvođaču radova može se:

- a) oduzeti akreditacija za rad;
- b) odgovornim osobama oduzeti dozvola za rad.

Član 35.

O preuzimanju deminiranog područja ili građevine Centar za uklanjanje mina i izvođač radova sastavljaju zapisnik.

Član 36.

BHMAC izvođaču radova daje uvjerenje o izvršenoj kontroli kvaliteta kojim se potvrđuje da je određeno područje deminirano u skladu s ovim zakonom i Standardima BiH.

VI - PREKRŠAJNE ODREDBE

Član 37.

1. Novčanom kaznom od 500 do 1.000 KM kaznit će se za prekršaj deminer koji:
 - a) obavlja poslove bez propisanog ovlaštenja
 - b) neposredno obavlja poslove deminiranja duže od pet sati.
2. Novčanom kaznom od 1.000 do 3.000 KM kaznit će se za prekršaj iz st. 1. a) i b) ovog člana odgovorna osoba ovlaštene firme.
3. Prekršajni sud u slučaju iz stava 1. a) ovog člana izriče i zaštitnu mjeru zabrane obavljanja poslova deminera.

Član 38.

Novčanom kaznom od 500 do 1.000 KM kaznit će se za prekršaj:

- a) deminer koji prije početka svog radnog vremena nije imao propisani neprekidni dnevni odmor.

Član 39.

Novčanom kaznom od 15.000 do 20.000 KM kaznit će se za prekršaj izvođač radova koji, suprotno odredbama člana 23. ovog zakona, obavlja poslove deminiranja na području Bosne i Hercegovine.

VII - POSEBNE ODREDBE

Član 40.

Osobe zaposlene u strukturama deminiranja ne smiju biti povezane sa rukovođenjem, niti imati finansijski interes u bilo kojem poslu koji ima veze s uklanjanjem mina ili eksplozivnih ubojnih sredstava o čemu daju pismenu izjavu.

Član 41.

U roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona donijet će se podzakonski akti.

Član 42.

BHMAC i entitetski MAC-ovi, uspostavljeni u skladu sa ranije važećim propisima koji reguliraju oblast deminiranja u Bosni i Hercegovini, nastavit će raditi dok se ne zamijene novim tijelima u skladu s ovim zakonom.

Član 43.

Stupanjem na snagu ovog zakona prestaju važiti Memorandum o razumijevanju Vijeća ministara o Komisiji Bosne i Hercegovine za deminiranje od 30.10.1997. godine i Deminiranje u Bosni i Hercegovini nakon 1. januara 1998. godine - Dogovoreni principi.

Član 44.

1. Fizičke i pravne osobe koje imaju pravni, privredni ili sigurnosni interes za deminiranje građevine ili prostora koji koriste ili namjeravaju koristiti, mogu van rokova za deminiranje, utvrđenih Planom, zatražiti od Centra za uklanjanje mina deminiranje građevine ili prostora.

2. O deminiranju, u smislu stava 1. ovog člana, sklapa se poseban ugovor o deminiranju.

Član 45.

1. Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

2. Ovaj zakon objavit će se u službenim glasilima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.